

EL TEMPS D'UNA VIDA

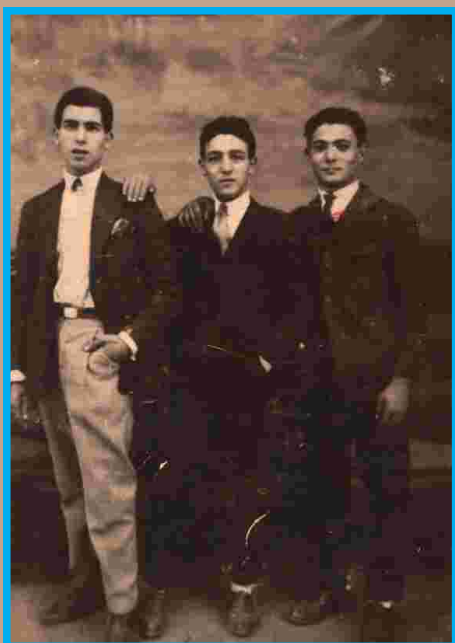
Josep Lladonosa Pujol, va nèixer a Alguaire en una família pagesa. la mort prematura del pare va comportar que ell i la seva germana fossin internats a la casa de maternitat i més tard a la de misericòrdia. allí va aprendre l'ofici de fuster, cosa que li permetria guanyar el primer jornal. Més tard aconseguiria estudiar magisteri. La joventut de Lladonosa va coincidir amb els anys de la república i la guerra civil. Una experiència que li resultaria dramàtica ja que la viuria atrapat entre les simpaties catalanistes i republicanes i la seva militància catòlica.

Vista general d'Alguaire i d'alguns carrers que podrien ser de l'època quan Josep Lladonosa era petit.

Ermida de la Mare de Déu del Merli, principal referent de la religiositat popular d'Alguaire.

Josep Lladonosa amb uns amics durant la seva estada a Barcelona, 1926-1927.

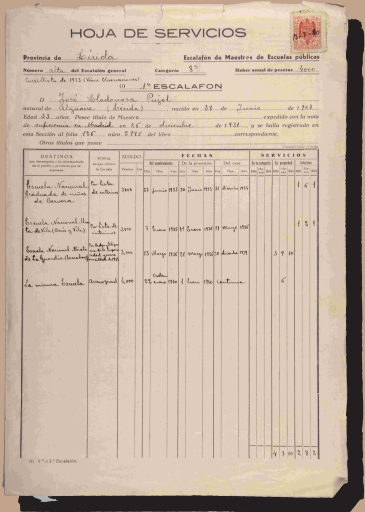
De jove, Lladonosa, va formar part de la Federació de Joves Cristians de Catalunya, una experiència ben present al llarg de la seva vida. A la fotografia, l'equip de futbol de la Federació; el cinquè començant pel porter és Juli Lladonosa..

La mare, Rosa Pujol, amb els seus fills: Josep, el més gran, Rosa i Juli.

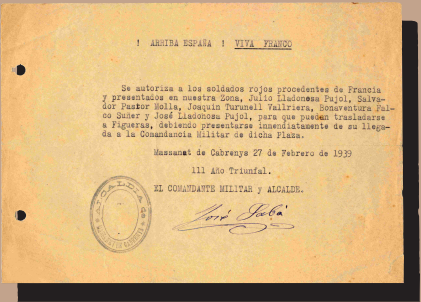
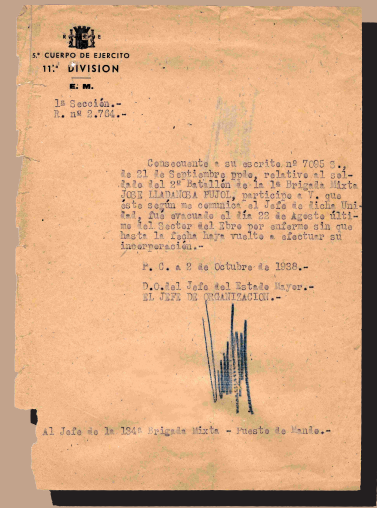

A partir de 1928 va estudiar magisteri, obtenint el títol de mestre el 1931, el mateix any que s'havia proclamat la República.

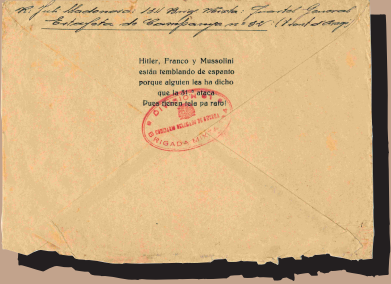
Primera fulla de serveix del mestre Josep Lladonosa.

Arribats a França amb l'exercit de la República, els dos germans, van decidir tornar a Espanya, iniciant, així, un llarg periple per camps de concentració i presons fins arribar a Lleida, 11 de maig de 1939.

Lladonosa, tot i que molt a contracor, ja que no es creia obligat a defensar una República que el perseguia, va participar a la batalla de l'Ebre, en la qual va resultar accidentalment ferit de certa gravetat.

Testimoni de les cartes enviades, a la mare, pel Juli des del front d'Aragó.

Año Cristinano [L]

llibre de família

El 1940, va contreure matrimoni amb Concepció Vall-llebrera; el matrimoni va tenir quatre fills.

Un alma transparente (L)

La Jornada (D)

Gràcies als seus coneixements de català, el 1930, Lladonosa va entrar a treballar al diari La Jornada, portanveu del moviment republicà aleshores en ple auge.

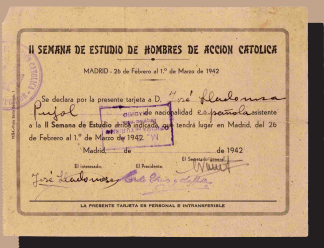
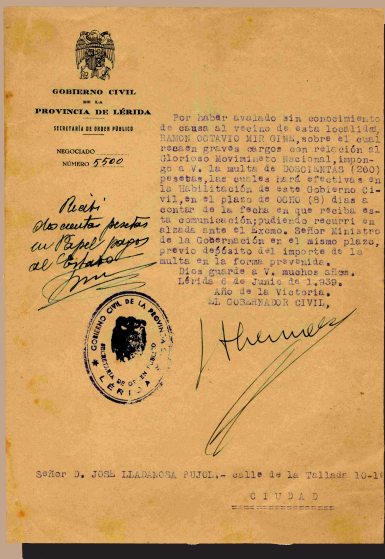
creu de sant jordi

El 1930, l'any que complia vint-i-set anys, el govern de la Generalitat li va otorgar la Creu de Sant Jordi.

ulleres

75 anys de records

Tot i que l'exaltat nacionalcatolicisme de pots- guerra no era del seu grat, Lladonosa es va integrar de nou en les organitzacions catòliques.

La Lleida dels 40, com el país sencer, estava sota el més estricte control policíac, com proven aquestes multes, imposades a Josep Lladonosa; una té que veure amb control sobre la vida quotidiana, l'altra, està directament relacionada amb la repressió política.

Poc després de tornar de la guerra es va casar amb concepció vall-llebrea, amb la que tindria quatre fills, i va començar a exercir de mestre a l'escola annexa, alhora que s'anava endinsant en el treball històric. el 1973 va enviduar i tres anys més tard va contreure matrimoni amb maria morancho.

Boda dels dos grans, Conxita, a Sant Llorenç, i Manel, a l'ermita de Granyena; en aquesta darrera fotografia començant per l'esquerra, Ma Dolors Melet, Josep Lladonosa, Concepció Vall-Llebrea, Dolors Latorre, Manuel Lladonosa, Francesc Latorre i el jesuïta Joan Gabernet.

El 1976, Lladonosa va contreure noves núpcies amb Maria Morancho, a la fotografia acompanyats de la filla més jove, Maria Rosa.

El matrimoni en un homenatge a Pompeu Fabra, davant la seva tomba a Prades de Conflent.

Poc a poc, Josep Lladonosa va ser àmpliament reconegut com l'historiador de lleida, sobretot, potser, pels seus conciutadans.

El 8 de juny de 1979, a la Seu Vella, Lladonosa va rebre el càlid homenatge dels lleidatans; durant l'acte, l'alcalde Siurana li va imposar la medalla de plata de la ciutat.

El 1989, la Paeria li va encomanar el Pregó de la Festa Major de maig.

JOSEP LLADONOSA MESTRE D'ESCOLA

Josep Lladonosa finalitzà els seus estudis de mestre el 1931. aquesta fou la seva autèntica vocació fins el punt d'escriure a les seves memòries que ell se sentia feliç podent fer de mestre a qualsevol indret. Després de diverses destinacions i vicissituds, acabarà sent mestre titular de l'Escola Annexa de la Normal de Lleida.

Josep Lladonosa i el seu grup d'alumnes a Cervera el 1933.

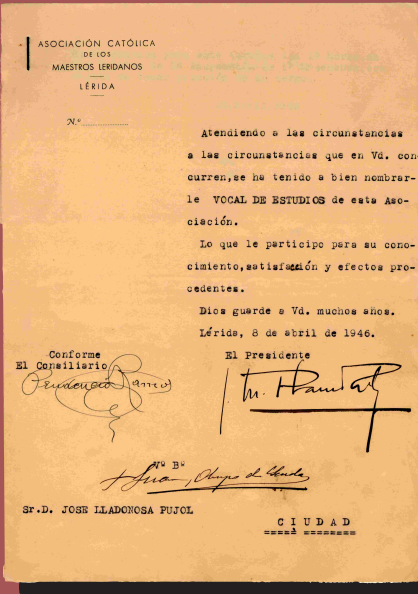
Fotografia de fi de carrera de la promoció de Josep Lladonosa, 1931.

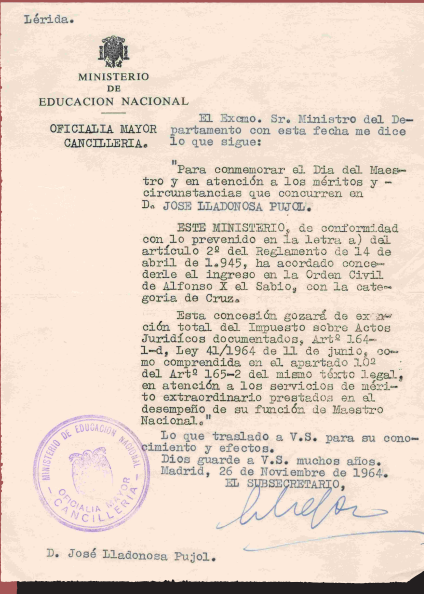
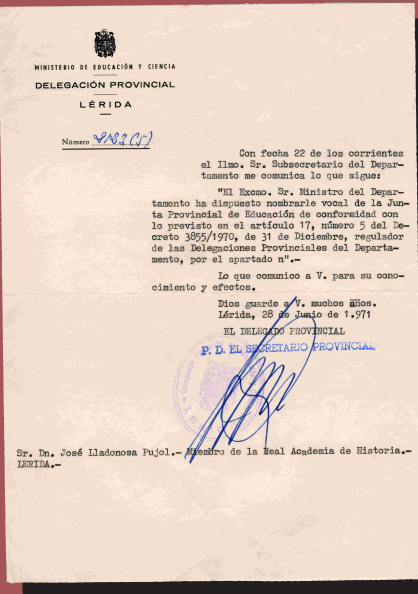
Amb els companys de l'Annexa, entre els que destaquen Josep Maria Portugués, director, i mestres com Jaum Barrull Flix.

El seu bon fer com a mestre li significarà tot un conjunt de reconeixements tant per part de les autoritats acadèmiques del moment, com d'associacions de mestres o bé alumnes.

F2-20 Com a catòlic que era, participà en l'associacionisme que els mestres feren en el marc de l'Acció Catòlica.

F2-32 Josep Lladonosa fou objecte de tot tipus de reconeixements per la seva tasca docent.

Josep Lladonosa fou l'encarregat del quart curs de l'escola Annexa a la Normal de Lleida. Amb els seus alumnes del curs 1940-41.

dietari mestre

pupitre

enciclopedia alvarez

Mapa d'Espanya

Objectes

“Quaderns literaris” de Janés [L]

“La terra catalana” [L]

“Patufet” [R]

“Història de Catalunya per a infants” de Ferran Soldevila [L]

“Estímulos pedagógicos” de Pere Filella [L]

“Història de Catalunya” d’Antoni Bori i Fontestà [L]

“El método Montessori” de Leonor Serrano [L]

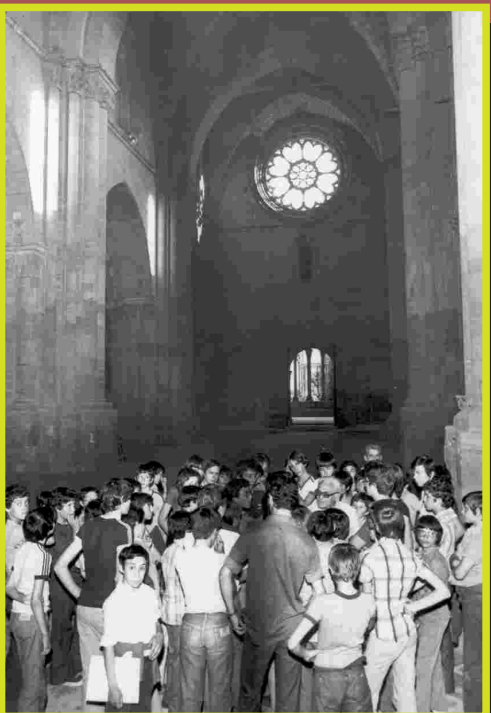
“La práctica de la escuela activa” d’Adolfo Ferrière [L]

Aquesta vocació de mestre es mostra en un esforç per organitzar adientment els continguts, per fer una escola també pràctica i per lligar l'ensenyament amb l'entorn social. Aquest plantejament integrador se traduirà amb la incorporació de la llengua, la història i la cultura catalanes en la seva docència, en uns moments difícils.

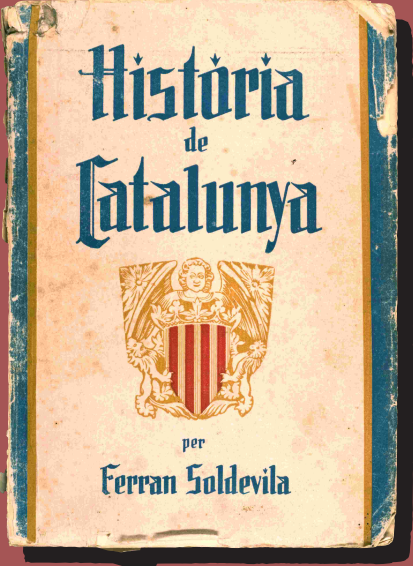
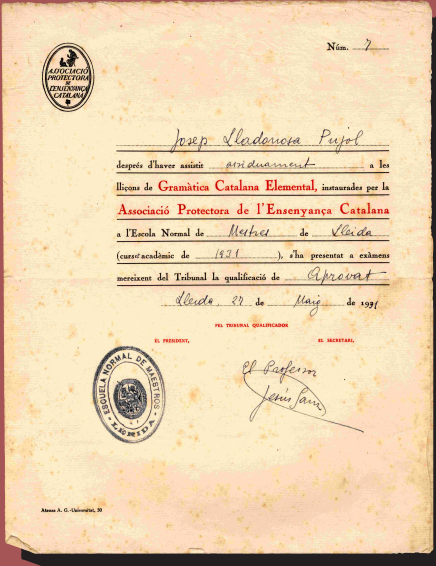
C5: Josep Lladonosa i Jaume Barrull amb els seus alumnes de l'Annexa en una excursió històrica.

B45: Les visites guiades a la Seu Vella de Lleida formaren part del seu pla docent, tant com a mestre d'escola com quan col·laborà amb altres docents.

F2-10: Lladonosa assistí a cursos de català en uns moments en què aquesta matèria no existia en els estudis oficials dependents del ministeri estatal.

L65: Ferran Soldevila exercí un mestratge sobre Josep Lladonosa, aportant-li elements importants per a l'ensenyament de la Història de Catalunya a l'escola, i també en la seva formació com a historiador.

F3-11: Josep Lladonosa i la seva esposa Concepció Vall-Ilebrera a les colònies d'estiu que l'Orfeó Lleidatà feia a Tírvia, en les quals l'historiador explicava història de Catalunya als infants.

Pupitre

JOSEP LLADONOSA HISTORIADOR

El seu primer contacte amb la història fou de petit a partir de lectures com el “año cristiano”. Però fou la història de catalunya de Ferran Soldevila la que fou presa com a model, arribant a considerar aquest historiador com el seu mestre. Amb el temps, Josep Lladonosa incorporarà noves perspectives com les que representa Jaume Vicens Vives i Pierre Vilar.

C. T. Lladonosa, 34
Barcelona, 1. XI. 52

Sr. Ferran Soldevila.

Revolgut sempre,
No vull parlar més temps sense escriure-li, malgrat
que, embolicat en la correcció de proves dels dos primers volums
d'una Història d'Espanya que està a punt d'aparèixer, encara
és l'hora que no he pogut acabar de llegir el seu intercanvi-
tacion estudi sobre Manuel de Montsuar. Li prego que me n'excusi-
ti. El Sr. Mont ja deu haver-li dit que vaig escriure-me'n el seu
llibre a Saragossa; però tampoc allí no em van deixar temps de llegir-la.

Així i tot, que dir-li que he llegit superficialment la seva
obra i he reconegut pocs la resta perquè pugui felicitar-la tan-
carament per la tasca que ha dut a terme. Tant de bo abundessin

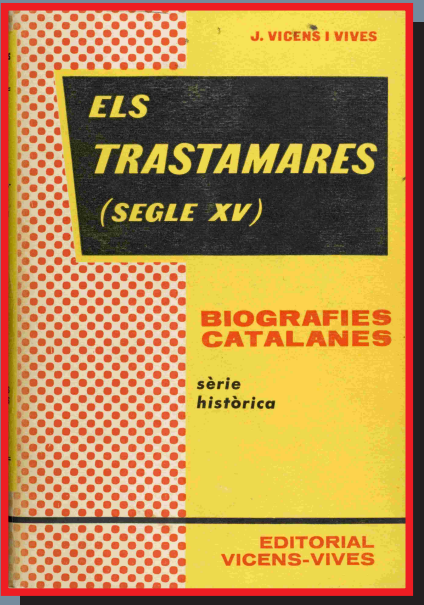
Les biografies tenen ben documentades com aquesta i reconeixim dels
anxius locals figures que resten injustament en la penombra
podem enriquir la nostra història. En l'interès a llegir que expos
les proves de la Hist. d'Espanya relatives a aquest període - penit-
l'ine capitul del vol. II - per acabar-hi l'element del seu Manuel de
Montsuar. Encara que ja veiem proves conegudes, ja treballar
prou la manera de fer-hi el lloc que li correspon entre la bibliografia
ja de que de plana.

Molt afectuosament el saluda
F. Soldevila

Ferran Soldevila fa una valoració sobre "Manuel de Montsuar" el 1950

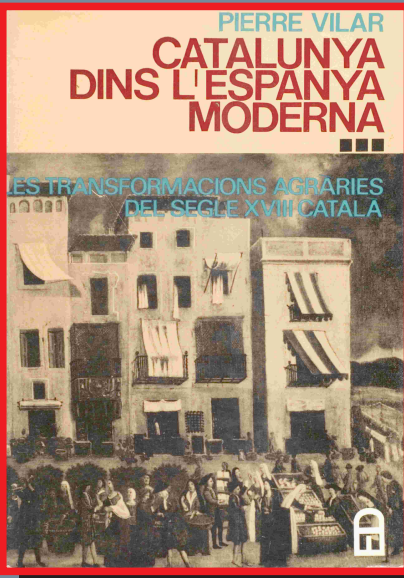
Ferran Soldevila fa una valoració sobre "Manuel de Montsuar" el 1950

Josep Lladonosa va conèixer a Jaume Vicens Vives en el Congrés de la Corona d'Aragó realitzat a Sardenya el 1957 i a partir d'aquest moment incorporarà alguns dels nous plantejaments sobre història econòmica i social promoguts per Vicens.

Com succeí en el conjunt dels historiadors catalans i espanyols, l'aparició de "Catalunya dins l'Espanya Moderna" de Pierre Vilar marcà una fita i una nova influència en l'obra de Josep Lladonosa.

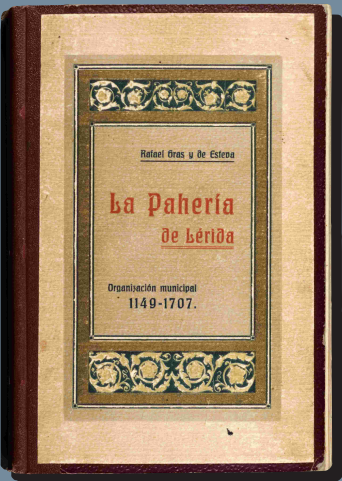
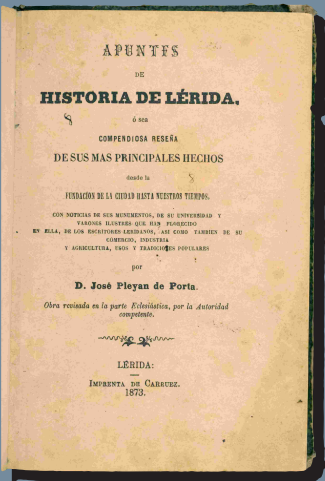

La formació com a historiador

La seva presència en el món acadèmic català s'intensificà a partir de 1952 amb el premi pròsper Bofarull de l'Institut d'Estudis Catalans i, de la mà d'Ernest Martínez Ferrando, director de l'arxiu de la corona d'Aragó, de la seva presència al congrés d'història d'aquesta corona que es realitza el 1957 a Sardenya.

Josep Lladonosa participant en unes excavacions a la ciutat de Balaguer.

Quan era un jove passà llargues hores a la Biblioteca Mariana on pogué aprendre d'historiadors lleidatans com Josep Pleyán de Porta o Rafael Gras, entre altres.

El 1966 en una visita a Vallbona, cenobi que fou objecte de la seva atenció com a historiador. Josep Lladonosa aprengué coneixent el territori i no tan solament a partir de les lectures i els arxius.

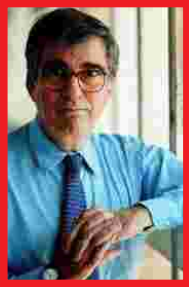
Josep Lladonosa intercanvià correspondència amb la gran major part dels historiadors catalans, amb qui compartí resultats de la recerca. de manera especial, amb Jordi Rubió i Balaguer que féu un seguiment del treball sobre l'estudi general premiat el 1957.

El 1995 Font i Rius inaugurà el congrés sobre Béns Comunalis que organitzà el Patronat Municipal "Josep Lladonosa" i el Departament d'Història de la Universitat de Lleida.

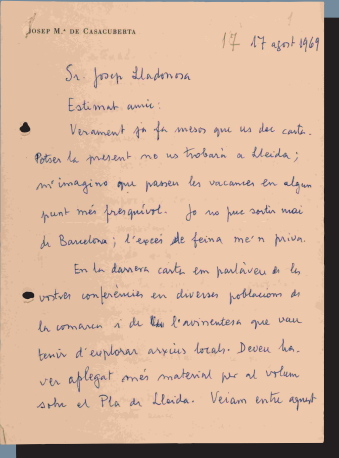
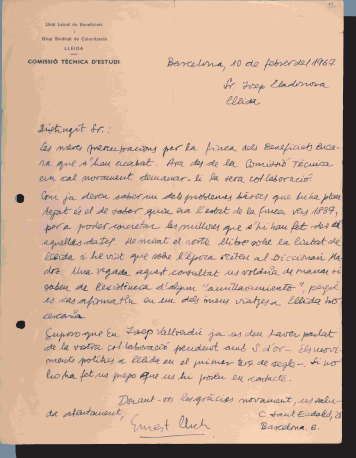
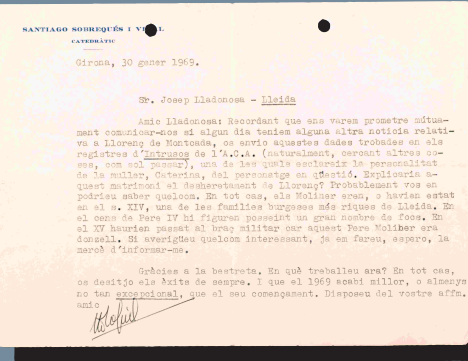
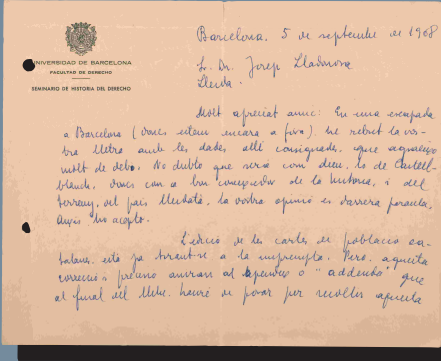

Amb Santiago Sobrequés l'uní una gran amistat i col·laboració. Tots eren historiadors que treballaven espais humanitzats força allunyats de la capital de Catalunya.

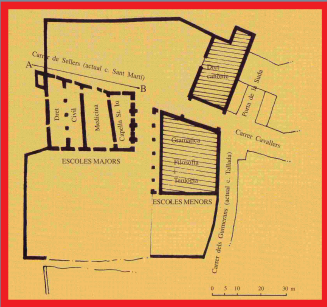
Ernest Lluch, com a membre de la comissió tècnica encarregada del tema de les terres dels beneficiats, es dirigeix a Josep Lladonosa demanant-li assessorament.

Josep Maria Casacuberta, responsable de l'editorial Barcino, li recorda a Josep Lladonosa el projecte de fer un llibre sobre el Pla de Lleida, com a continuació de "La ciutat de Lleida".

Els estudis d’Història Regional de la Catalunya Occidental

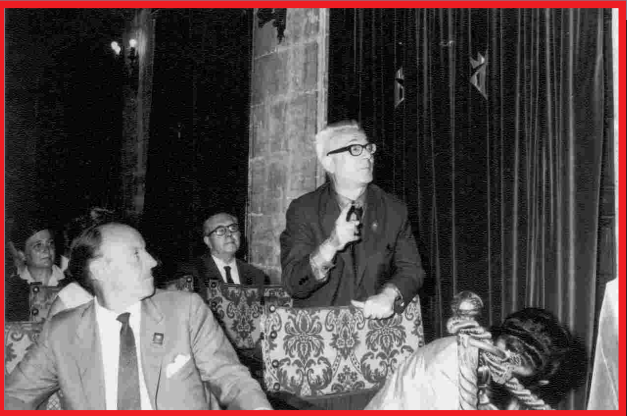
Una part substancial de la producció historiogràfica de Josep Lladonosa estigué dedicada a l’estudi del paper de Lleida i la seva regió en la Història de Catalunya i dels Països Catalans. Aquesta és la seva contribució fonamental a la història de Catalunya, que historiadors posteriors no han fet més que confirmar i desenvolupar.

J6: L'Estudi General de Lleida, primer, i la Universitat de Lleida més tard ocupen l'espai de l'antic seminari conciliar, contribuint al paper de Lleida com a centre d'un espai regional.

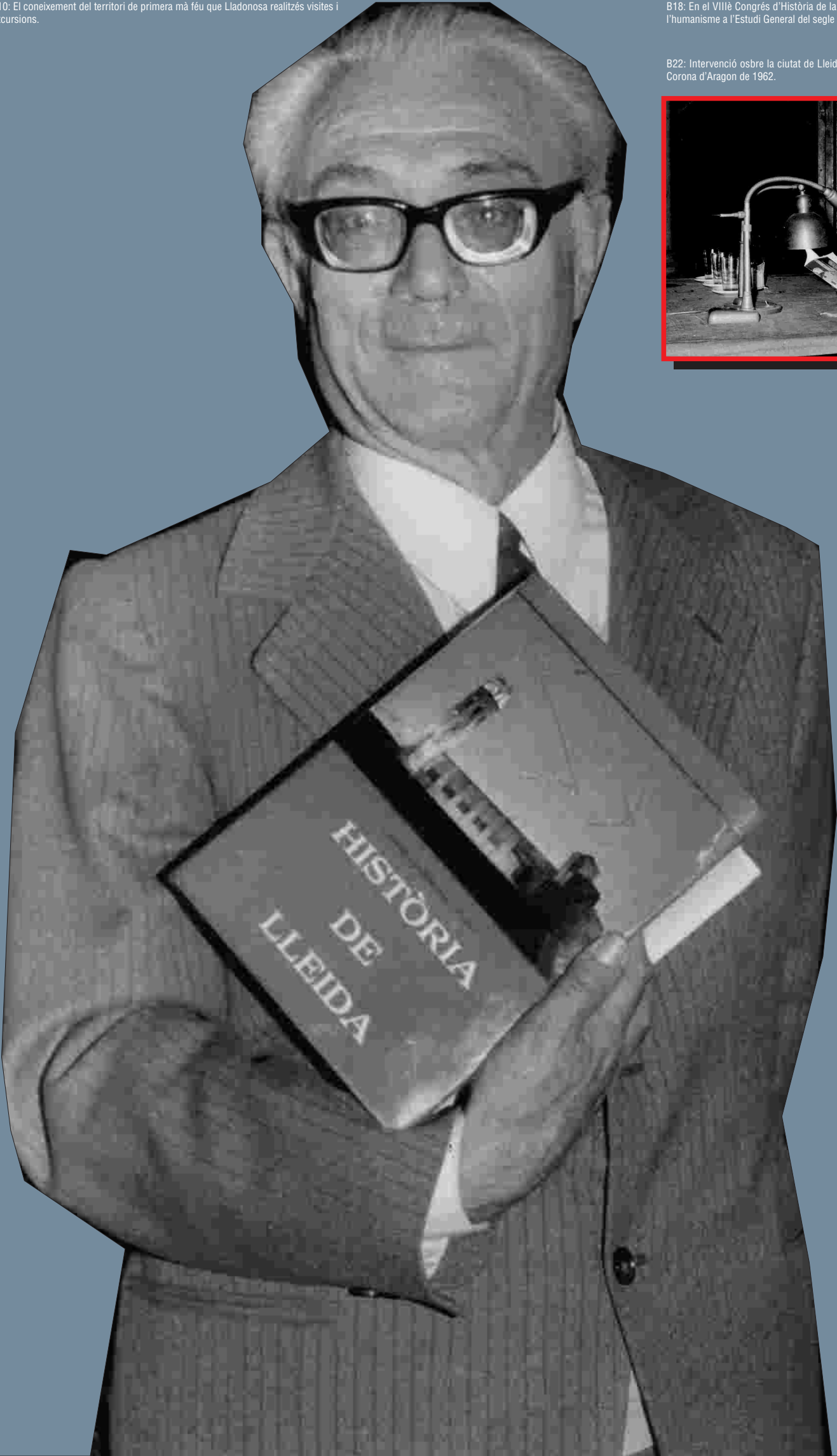
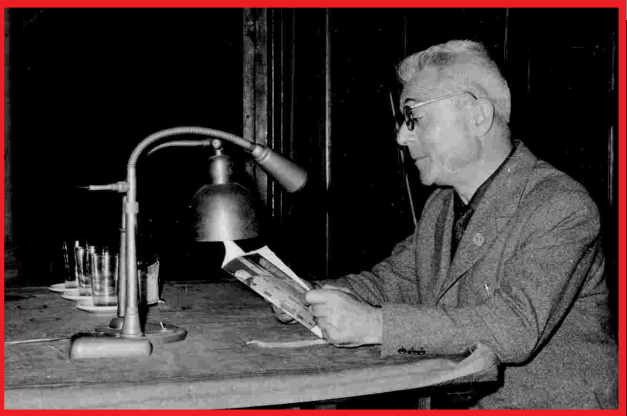

B10: El coneixement del territori de primera mà féu que Lladonosa realitzés visites i excursions.

B18: En el VIIIè Congrés d'Història de la Corona d'Aragó, el 1967, Josep Lladonosa tractà sobre l'humanisme a l'Estudi General del segle XVI.

B22: Intervenció sobre la ciutat de Lleida a l'època d'Alfons el Cast, al Congrés d'Història de la Corona d'Aragó de 1962.

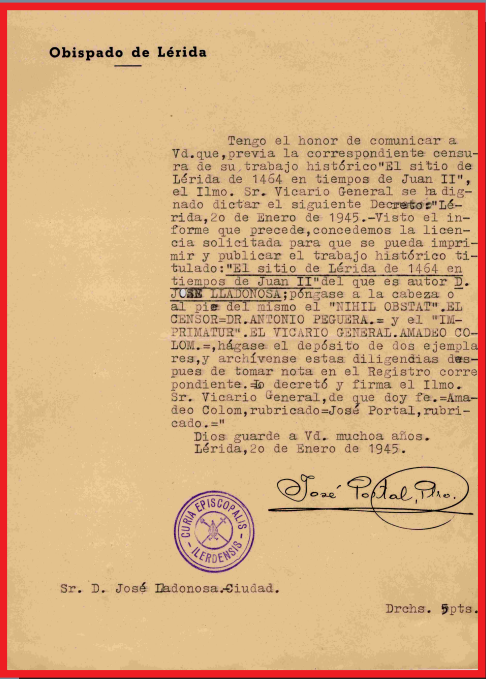
Els estudis d'història local

Josep Lladonosa va ser sobretot l'historiador de la ciutat de lleida, una empresa a la que va dedicar una bona part de la seva vida. així, lladonosa, no només va ser el primer que va construir un discurs historiogràfic sobre la ciutat, abastant tots els períodes, sinó que també va encetar nous temes i nous punts de vista. tanmateix, lladonosa va fitxar, al mateix temps, la mirada d'historiador sobre diferents viles d'aquestes comarques entre les que cal destacar la història de la vila d'alguaire.

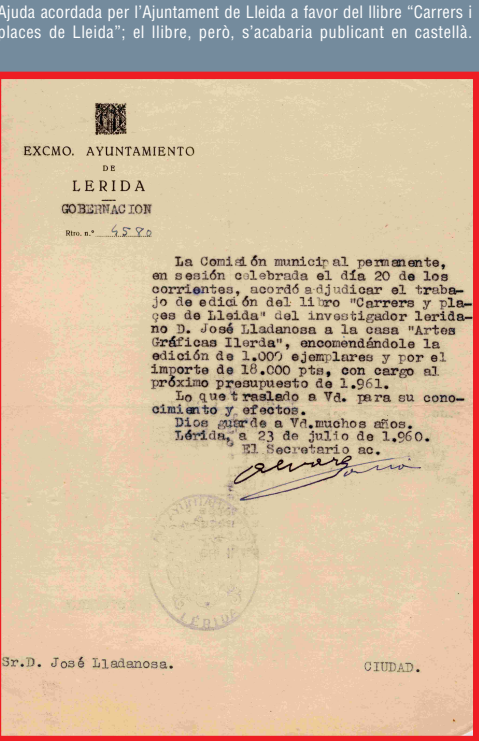
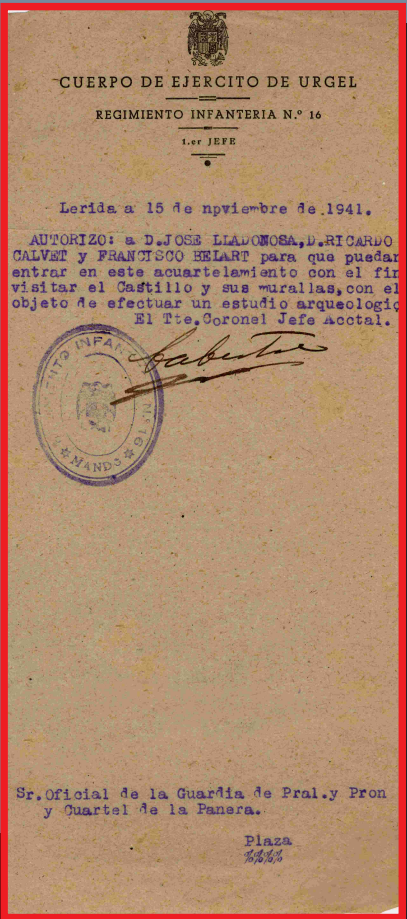
Josep Lladonosa a la Seu Vella

Nihil obstat, la censura eclesiàstica, a favor d'un llibre de Lladonosa.

Permis concedit per l'autoritat militar per tal de poder visitar la Seu Vella. Un cop l'exercit s'havia traslladat a Gardany, l'estat de l'antiga catedral era tan lamentable que continuava tancada al públic.

Josep Lladonosa contemplant les restes de l'Estudi General aparegudes el 1954 al derruir l'antiga caserna de cavalleria.

Enric Garsaball, fotògraf i miniaturista, va reconstruir, seguint les orientacions de Lladonosa, alguns aspectes de la Lleida Medieval. A la fotografia, Lladonosa explicant un d'aquests quadres.

Objectes

[llibres col·locats per data de publicació]

Cal afegir L'Estudi General de Lleida del 1430 al 1524 [L]

Història de Lleida [L]

Geografia comarcal de Catalunya (Aedos – Edicions 62) [L]

Historia de la Diputación [L]

Manuel de Montsuar

Història de la Medicina de Lleida [L]

L'Estudi General de Lleida [L]

Les Crisis històriques, a AAVV Lleida, problema i realitat [L]

Integració històrica de Lleida amb Catalunya. Les terres de Lleida en la geografia, en l'economia i en la cultura catalanes [L]

El bandolerisme a la Catalunya Occidental [L]

El sitio de Lérida de 1464 en tiempos de Juan II de Aragón [L]

La Conquesta de Lleida [L]

Relacions entre Mallorca i Lleida a l'època medieval [L]

La primera guerra carlina a les terres de Lleida [L]

Naixement de Lleida contemporània [L]

Invasions i intents d'integració de la Vall d'Aran a França. [L]

Objectes:

La antigua parroquia de St. Martín (L)

Compendio de Historia de Lérida (L)

La ciutat de Lleida (L)

Las Calles y plazas (L)

Història de la vila d'Alguaire (L)

Història de la vila de l'Albi (L)

Història de la Granadella (L)

Almacelles, una vila amb dos mil anys d'història (L)

Difusió de la història

Josep Lladonosa realitzà una ingent obra de difusió de la història de lleida. un dels mitjans fou la publicació d'articles a diaris, com "La Mañana", o a revistes com "Ciudad", "Labor" o "Acento". les visites guidades, especialment a la seu vella de lleida, o les conferències foren altres activitats de difusió. També la realització d'un program a Radio Lérida

Les visites escolars a la Seu Vella fou una de les activitats de difusió de la història de Lleida que féu Josep Lladonosa.

La Paeria i la Seu Vella foren dos dels conjuntos històrics més visitats i que Lladonosa guià com a cronista oficial de la ciutat que era.

Des d'una creu de terme, Josep Lladonosa explica la història de Lleida.

Josep Lladonosa va difondre la Història de Lleida en revistes publicades fora de Lleida, com el "Butlletí del Centre Comarcal Lleidatà de Barcelona" o "Serra d'Or". però fou l'ampli conjunt de petites monografies publicades per rafael dalmau, les que permeteren una gran difusió de la Història de Lleida a un públic català amb inquietuds per la història.

Josep Lladonosa era sol·licitat per institucions públiques i privades. A la Seu Vella amb els directius provincials del Banc Popular en la seva reunió anual.

Josep Lladonosa durant una intervenció al Col·legi Oficial de Metges de Lleida.

Josep Lladonosa al claustre de l'Institut d'Estudis Ilerdencs, institució que tardà dos dècades en reconèixer-li la seva vàlua, malgrat ésser un histotriador molt apreciat al conjunt de Catalunya.

A més dels seus estudis sobre el bandolerisme a l'edat moderna, Josep Lladonosa teatralitzà un dels bandolers més significats a la "Fi de Macot".

Objectes
La Mañana [R]
Ciudad [R]
Labor [R]
Acento [R]
Ilerda [R]
Banqueta [L]

Objectes

Serra d’Or [R]

Butlletí del Centre Comarcal
Lleidatà de Barcelona [R]

Llibres de la col·leció
“Episodis de la Història”
de Rafael Dalmau [4 llibres]

Objectes
Divulgaciones leridanas [R]
Un toll de sang a terra [L]
La fi de Macot [L]
El balcó del Serraller [L]

Objectes:

Llibre d’homenatge publicat per IEI
(L2-66)

Llibre d’homenatge promogut per
l’IEI i publicat el 1992, poc després
de la seva mort.

L’Estudi General de Lleida en el
migjorn de la seva existència (Premi
IEC) (L2-48?)

El primer reconeixement important li va arribar de la mà de l'Institut d'Estudis Catalans, que aleshores es movia en la semiclandestinitat., quan el 1953 li va concedir al el Premi Bofarull al treball L'Estudi General de Lleida en el migjorn de la seva existència, publicat més tard amb el títol: L'Estudi General de Lleida del 1430 al 1524. El jurat que li va atorgar la distinció estava format pels eminents historiadors Jordi Rubió, Ramon d'Abadal i Ferran Soldevila.

Jarrón del Caudillo ?? (preguntar
Manel)

Reconeixements institucionals

L'origen social i el que per alguns era una professió “humil”, mestre de xiquets, van contribuir a que influents sectors de la cultura oficial lleidatana de l'època, es resistissin a reconèixer la vàlua de l'obra de Josep Lladonosa.. Aquest reconeixement va començar a barcelona, on també va poder publicar en català per primera vegada. Finalment, però, les institucions van acabar concedint a la seva persona i la seva feina tota mena de distincions.

Durant anys, va ser becari de l'IEI, però no va ser nomenat conseller fins el 1964.

Vista general del Saló d'Actes de l'Antic Hospital de Santa Maria, seu de l'IEI; al costat de Lladonosa, mossèn Guallar, catedràtic de l'Institut i també conseller.

Imposició per part del governador civil Serrano Montalbo, el 1963, de la Cruz de Alfonso X el Sàbio, en reconeixement e la seva feina com a mestre.

Nomenament, 1963, de corresponsal de la Real Acadèmia de la Historia. El 1961, l'alcalde Pons el va anomenar Cronista Oficial de la ciutat.

Nomenament de membre de número de la Reial Acadèmia de Belles Arts de Catalunya, el 1982. L'acte es va fer al Saló de Plens de la Paeria, sota la presidència de Jaume Magre, regidor de Cultura.

Poc a poc, Lladonosa, home obert i cordial, va anar eixamplant l'àmbit de les seves relacions i influència; home fet a ell mateix i decidit a dur a terme una obra historiogràfica molt ambiciosa, mai va acabar d'integrar-se en un sol grup o essent home de partit. Homenatge tributat per la revista Acento; Lladonosa seia entre la seva esposa, Concepció Vall-llebrera, i Lluís Alonso de Olarte.

B-41

JL, alcalde Siurana, Magre, Varela (B41)
L'alcalde Siurana, Jaume Magre i Josep Varela, director del Serveis Territorials de Cultura, durant la presentació de Setanta-cinc anys de records el 1989.

RECONSTRUIR LA CIUTAT, RECONSTRUIR EL PAÍS

Josep Lladonosa, alhora de fer la Història de Lleida mai perd la perspectiva nacional. Aquesta consciència de país, de la catalanitat, el va impulsar, també, cap a una decidida activitat cultural i política encaminada a la reconstrucció nacional, la recuperació de les llibertats de Catalunya i la restauració de la democràcia.

Als anys cinquanta la Casa de Crist Rei, del jesuïtes, es converteix en un lloc de encontre entre diferents persones preocupades pel redreçament del país. Lladonosa hi va jugar un paper decisiu; anys avenir el grup amb el nom “Onofre Cerveró”, en homenatge a l’humanista i paer de la Lleida renaixentista es va traslladar al Sicoris Club. A la fotografia, entre altres, Lladonosa, el pare Arís, Josep Vallverdú, Jordi Pujol, a la fila del davant, Josep M. Monill, Joaquim Arana i Josep Espar Tíoc a la Casa de Crist de Rei dels pares jesuïtes.

Josep Lladonosa, davant la porta dels apòstols acompanyat, començant per la dreta, per Josep Pallach, Joan Besa i Joaquim Arana; a l'altra banda Manel Lladonosa i la seva esposa, Dolors Latorre.

Aprofitant l'enrenou d'aquella campanya, Josep Lladonosa, Josep Vallverdú, Simeó Miquel, Francesc Porta i Joan Gabernet, van publicar el llibre: Lleida. realitat i problema.

Lladonosa també ava donar tot el suport a la creació de l'Esbart Marius Torres, un dels grups culturals més actius de la Lleida dels 60 Començant per l'esquerra, Josep Vallverdú, Martí Cano, president del Sicoris, club que acollia l'Esbart i el pare Joan Arís, un dels jesuïtes més actius de l'època; acompanyat per un grup de joves de l'Esbart, el tercer dels més joves és Manel Lladonosa.

JL discurs al claustre del Roser (B24)

Commemoració del 11 de Setembre al claustre del Roser. A la taula, començant per l'esquerra: Jaume Magre, el bisbe Malla, Ramon Companys, l'alcalde Siurana, el president Pujol, el governador civil, Manuel Oronich i Víctor Siurana.

El projecte de segregar la província de Lleida, el 1966, per passar a una suposada regió de l'Ebre, va provocar una vigorosa reacció ciutadana. En entre altres activitats el centre comarcal lleidatà de Barcelona va organitzar un cicle de conferències, reunides, posteriorment en un llibre.

Objectes:

Les terres de Lleida en la geografia... (L)

Lleida, realitat i problema (L)

EL LLEGAT: EL PATRONAT MUNICIPAL JOSEP LLADONOSA D'ALGUAIRE

Vista general de la biblioteca d'Alguaire o es troba l'espai destinat al llegat.

Acompanyat de l'alcalde d'Alguaire, Ramon Larrègula, Lladonosa visita el nou espai destinat al seu llegat; a la dreta, Eugeni Nadal, coordinador dels Serveis Territorial de Cultura.

Lladonosa signant al llibre d'honor del patronat el dia que es va inaugurar l'espai destinat al llegat. Al seu costat, la seva esposa, Maria, darrera Jaume Magre, regidor de Cultura de la Paeria, i a la dreta, Jordi Marimon, president del Consell Comarcal dels Segrià.

Poc abans de la seva mort, Josep Lladonosa, va fer donació a Alguaire, el poble on havia nascut, de la biblioteca, arxiu personal i notes que havia anat recollint al llarg de la vida d'historiador. L'Ajuntament d'Alguaire, amb la voluntat de preservar i difondre la seva obra, hi va destinar al llegat un espai integrat a la biblioteca, l'ha posat a l'abast dels estudiosos i va crear un premi d'història local. Des de 1992, el llegat de Josep Lladonosa està sota la tutela d'un patronat impulsat per l'Ajuntament d'Alguaire i participat per diferents institucions del territori.

Acte de lliurament del premi Josep Lladonosa d'Història Local a l'Ajuntament d'Alguaire
Maria Morancho, consellera Irene Rigau, alcalde Josep Biel i Manel Lladonosa
Conseller Joaquim Nadal, alcaldesa Olga Fransi i Manuel Lladonosa

